

قانون قضا و قدر چیست و چگونه امور را به هم مربوط می کند؟

بررسی قانون قضا و قدر و نظمی که به واسطه آن در امور ایجاد می شود

اگر همین امروز متوجه شوید که تنها یک روز از زندگی تان باقی مانده است چه کار می کنید؟ آیا برنامه ریزی کلی زندگی تان تغییر عمده ای می کند؟ و یا همه چیز را با همان روال معمول پیش می برید؟ حالا تصور کنید که قادرید به گذشته نزدیک برگردید برای مثال ده سال قبل خودتان. چه خواهید کرد؟ چیزی را از مجموعه رفتار، افکار، انتخابها و ارتباطات خود تغییر می دهید، یا خیر؟

به احتمال زیاد شما هم حداقل یکی از این پارامترها را تغییر خواهید داد. پارامتری که باعث شده زمانی از زندگی تان صرف کاری شود که حالا از نتیجه آن راضی نیستید. این پارامتر می تواند رابطه ای باشد که دچار مشکلات عمیق و بنیادی شده و به سرانجام نرسیده. انتخاب راه و روش و هدفی باشد که به شکست انجامیده و یا افکار آزاردهنده ای که مدتی شما را تحت سلطه قرار داده است. شاید هم صرفاً از یک رفتار اشتباه که در قدم اول متوجه بزرگی دامنه آن نبوده اید، پرهیز کنید. به هر حال هر کدام از این تغییرها را که انتخاب کنید، نشانه ای است از اینکه از بخشی از عملکرد خود در گذشته راضی نیستید. اما این عدم رضایت از کجا سرچشمه می گیرد؟ چرا ما همیشه چیزی در گذشته برای تغییر دادن داریم؟

یکی از دلایل این اتفاق عدم توجه دقیق و کافی ما به ریاضیات جهان خلقت است. اتفاقات در جهان بدون دلیل و برنامه روی نمی دهند؛ بلکه همه چیز بر اساس قواعد و قوانینی تغییر ناپذیر اتفاق می افتد، این ریاضیات چنان دقیق است که حتی نمی توان برای آن از واژه اتفاق استفاده کرد و استفاده از این لفظ خود شاهدی بر نوع نگاه اشتباه ما نسبت به وقایع است. همه چیز در جهان با نظم معین و دلایلی مشخص رخ می دهد برای مثال اگر رژیم غذایی که برای خود انتخاب کرده ایم سرشار از کربوهیدراتها و چربیها باید و فعالیت روزانه پایینی داشته باشیم، دیر یا زود بیمار خواهیم شد، این بیماری اتفاقی ناگهانی نیست، بلکه نتیجه عملکرد خود ماست.

این نظم دقیق در سلسله اتفاقات جهان را با نام قانون قضا و قدر می شناسیم. اما قانون قضا و قدر چیست؟

قانون قضا و قدر یعنی چه؟

کلمه قضا در لغتنامه به معنی فیصله دادن معنا شده است و کلمه قدر به معنی اندازه است. در ادبیات دینی قضا یعنی حکمی ازلی که تغییر پذیر نیست و قدر تعیین قضا در اندازه‌ای معین است، که در اختیار انسان قرار گرفته؛ بنابراین قضا نتیجه‌ای است که حتماً رخ می‌دهد، ولی قدر به اختیار انسان موکول شده است. یعنی ما می‌توانیم قدری را برای خودمان انتخاب کنیم و در این انتخاب دارای اختیار هستیم، اما هر انتخابی نتیجه‌ای به همراه دارد که در آن تنیده شده و غیر قابل انتخاب است. برای مثال ما می‌توانیم مصرف بیش از حد یا متعادل کربوهیدرات و چربی را انتخاب کنیم، اما بسته به انتخابمان نتیجه‌ای دریافت می‌کنیم که قابل تغییر نیست و هرگز نمی‌توانیم از دریافت نتیجه مصرف بالای کربوهیدرات، چربی و تحرک کم که همان بیماری است، شانه خالی کنیم.

پس قانون قضا و قدر یا اندازه و نتیجه در بیانی ساده یعنی هر اندازه‌ای که برای امور خود انتخاب کنیم، نتیجه یا قالبی را خواهد ساخت که قابل تغییر نیست. با اینکه ما در انتخاب قالب یا اندازه‌های گوناگون برای امور مختلف زندگی خود مختاریم، اما به محض انتخاب هر یک از این قدرها یا به عبارتی به محض انتخاب بین تصمیم‌های مختلف نتیجه حتمی آن را هم انتخاب کرده‌ایم. چیزی که باید به خاطر بسپاریم و معمولاً در زمان تصمیم‌گیری به آن بی‌توجهی می‌کنیم، غیر قابل تغییر بودن نتایج حاصل از انتخاب قدرهای مختلف است، برای مثال قضای حاصل از انتخاب قدر مسواک نزدن قطعاً خراب شدن دندان‌هاست یا قضای حاصل از قدر درس نخواندن عدم کسب مهارت لازم است.

با این حساب و براساس سازوکار قانون قضا و قدر ممکن نیست ما در انتخاب‌های خود درست عمل کنیم، اما نتایج مطلوبی به دست نیاوریم، مثلاً در هیچ شرایطی ممکن نیست که قضای اعتیاد به مواد مخدر برای کسی اتفاق بیفتد، که هرگز از مواد مخدر استفاده نکرده است و یا در آن سوی ماجرا کسی که قدر استفاده از مواد مخدر را انتخاب کرده ممکن نیست که به قضای اعتیاد گرفتار نشود. پس برای تغییر نتایجی که مطلوب ما نیستند، باید انتخاب قدرهای آنان را متوقف کرده و تغییر دهیم. این مسأله را ادامه بیشتر توضیح می‌دهیم.

تغییر نتیجه حاصل تغییر اندازه‌هاست!

اکثر ما در زندگی از برنامه‌ای پیروی می‌کنیم که اهداف بلندمدت و مسیر کلی‌مان را مشخص می‌کند. برای مثال انتخاب یک رشته دانشگاهی برنامه چهار ساله‌ای را پیش‌روی ما قرار می‌دهد، که نتیجه آن در نهایت انتخاب شغلی است هم‌راستا با تحصیلات یا میزان توانایی‌مان، اما این

اهداف و انتخاب‌ها را بر اساس چه شناختی انجام می‌دهیم؟ حالا که بازگشت به گذشته و تغییر آن ممکن نیست اگر بخواهیم ده سال بعد گرفتار پشیمانی نباشیم، باید چه کار کنیم؟

انتخاب هر فعل، فکر یا عملی بسته به قدری که دارد، قضا یا نتیجه خاصی را هم در پی خواهد داشت. به عبارتی می‌توان گفت هرآن چیزی را که انتخاب می‌کنیم، قضای حاصل از آن را هم انتخاب کرده‌ایم. همان طور که گفتیم قضا به معنی نتیجه، حکم یا محصول است و از همین معنی لغوی این گونه برمی‌آید، که هر قضا یا نتیجه‌ای که مطلوب ماست در پی انتخاب قدر خاصی حاصل می‌شود. یا هر چیز اندازه‌ای دارد که برای به دست آوردن آن باید بپردازیم. برای مثال قدر رسیدن به موفقیت سخت‌کوشی است. یا برای رسیدن به قضا یا نتیجه‌ای مانند کسب علم، قدر یا قیمت تحصیل را باید بپردازیم. اگر تن به مشقت تحصیل و سخت‌کوشی ندهیم، نتیجه کسب علم و موفقیت را هم به دست نمی‌آوریم و یا با قدر تنبلی و بی‌حوصلگی به قضای موفقیت نخواهیم رسید. قانون قضا و قدر بر تمامی مسائل جهان حاکم است. حتی مسائل معنوی و رابطه انسان با خدا.

جهان معصوم است!

تصور کنید کالایی را در بازار به دو برابر قیمت آن خریده‌اید. تا زمانی که از قیمت واقعی کالا اطلاعی ندارید، از خرید خود راضی هستید، اما همین که متوجه ارزش حقیقی آن می‌شوید، احساس خسران و ناراحتی سراغتان می‌آید. حالا به حال کسی فکر کنید که تمام سرمایه عمر و زندگی خود را صرف کسب کمالاتی کرده، که گرچه ارزشمند و قیمتی هستند، اما به بهای بسیار بسیار گران تهیه شده‌اند و علاوه بر آن فرد را از کسب کمالات اساسی بازداشته‌اند. مانند کسی که جنس تقلبی را به جای نشان تجاری خاصی که در نظر داشته خریده است. کالای تقلبی هم گرچه کارایی مورد قبولی دارد، اما چون به بهای گزاف تهیه شده است، نوعی خسران محسوب می‌شود.

چنان چه گفتیم کسی که بهترین قدرها را نمی‌شناسد، نخواهد توانست بهترین قضاها را دریافت کند؛ چون جهان معصوم آفریده شده و هیچ پدیده‌ای در آن بدون علت اتفاق نمی‌افتد. قانون قضا و قدر را در زبان فلسفه، برهان علت و معلول می‌نامند. این نظام نشاندهنده این است که قانون کلی علت و معلول بر جهان حاکم است و هر پدیده‌ای که در جهان رخ می‌دهد علتی دارد. اصل علیت یک قاعده فطری است و از تجربه به دست نمی‌آید، برای مثال نوزاد همین که صدایی می‌شنود رویش را به سمت صدا برمی‌گرداند تا علت آن را پیدا کند.

خداوند به اراده خود تمامی نظام خلقت را بر پایه روابط علت و معلولی و یا قضا و قدری خلق کرده است. خواست و اراده خدا در این بوده که نظامی بیافریند، که هر انتخابی نتیجه‌ای خاص را حاصل کند. به عبارت دیگر قانون قضا و قدر تجلی دو نام قاضی و مقدر خداوند است. در نتیجه اگر قدر مناسبی انتخاب نکنیم، خواه ناخواه گرفتار قضا یا نتیجه آن خواهیم شد.

در این میان قضا و قدرهایی هم هستند که فرد نقشی در انتخاب آنها ندارد. برای مثال خانواده یا محل تولد خود را انتخاب نمی‌کنیم و چاره‌ای جز پذیرفتن آنها نداریم. اما وظیفه ما نسبت به قدرهایی که خود انتخاب کرده‌ایم متفاوت است. در درجه اول باید تمامی قدرها و جایگاه آنها را در سلسله مراتب وجودی خویش شناخته و قادر باشیم قدرهای بخش انسانی را به درستی از سایر بخش‌ها تفکیک کنیم و پس از آن برای به دست آوردن آنها تلاش کنیم.

در این مقاله مفهوم قانون قضا و قدر را بیان کرده و گفتیم که جهان، نظامی معصوم است که بر اساس شیوه آفرینش خود عمل می‌کند؛ در نتیجه اگر این ساختار نظام‌مند و ریاضی را به درستی بشناسیم و انتخاب‌ها، رفتار، افکار و اعمال خود را بر اساس ریاضیات حاکم بر جهان تنظیم کنیم، هرگز دچار خسران نخواهیم شد.